

<https://www.aftonbladet.se/kultur/bokrecensioner/a/Jo7Mk4/eliten-som-kontrollerar-det-globala-kapitalet>

Eliten som kontrollerar det globala kapitalet

Aftonbladet den 24 maj -19

Per Shapiro (recension) om de som tar över världen – och förstör den

I sitt avskedstal 1961 varnade USA:s president **Eisenhower** för det allt mäktigare ”militärindustriella komplexet”, en sorts kartell inom försvarsindustrin och det militära etablissemanget. Samma ljusskygga struktur hade beskrivits i sociologen **C Wright Mills** studie *Makteliten* några år tidigare.

Boken *Giants: The global power elite* (Jättarna: den globala makteliten), av sociologiprofessorn och mediekritikern **Peter Phillips**, kan sägas vara vår tids uppföljare på samma tema. Läsningen ger vid handen att varningarna från det förgångna inte tagits på tillräckligt allvar. Det militärindustriella komplexet har tillåtits växa till en global maktelit med ett närmast oinskränkt inflytande över våra liv.

I centrum för Phillips analys finns världens 17 största finansbolag och fondförvaltare, bland dem Black rock, Vanguard group, [JP Morgan Chase](#). Dessa ”jättar” förvaltar tillsammans tillgångar som motsvarar ofattbara femhundrausen miljarder kronor.

FOTO: AP

Elitbyråkratgruppens idéer implementeras av mellanstatliga organisationer som Världsbanken, G20 och World economic forum.

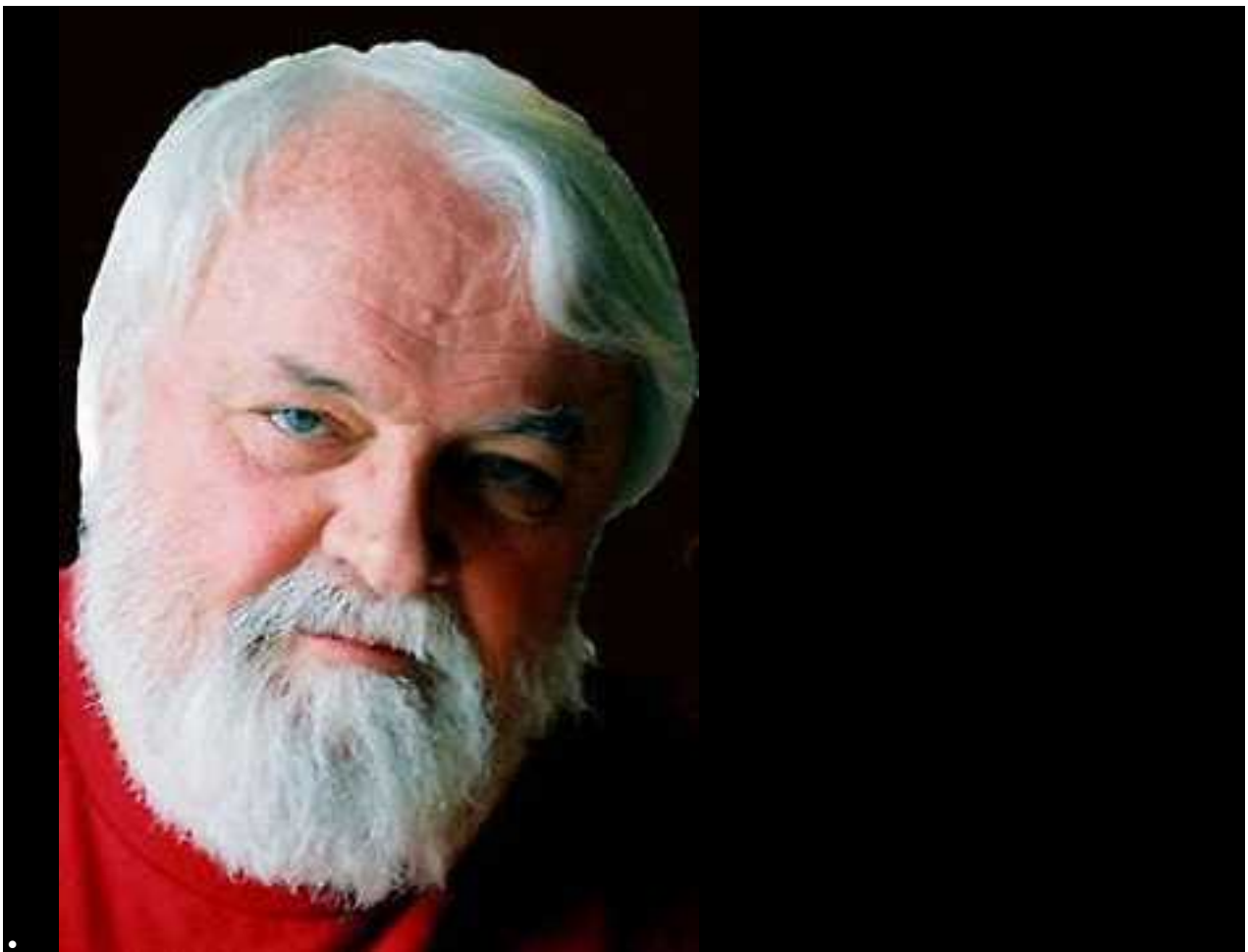
För ett så pass astronomiskt kapital är det svårt att finna säkra investeringar. Därför ägnar sig "jättarna" åt finansiella spekulationer av den sort som ledde till kraschen 2008. En annan säkerhetsventil för överskottskapital är krig och staters ökade försvarsanslag. Ett tredje säkert kort är privatiseringar av allt ifrån vattenrättigheter till offentliga verksamheter. "Jättarna" håller i rask takt på att köpa upp världen.

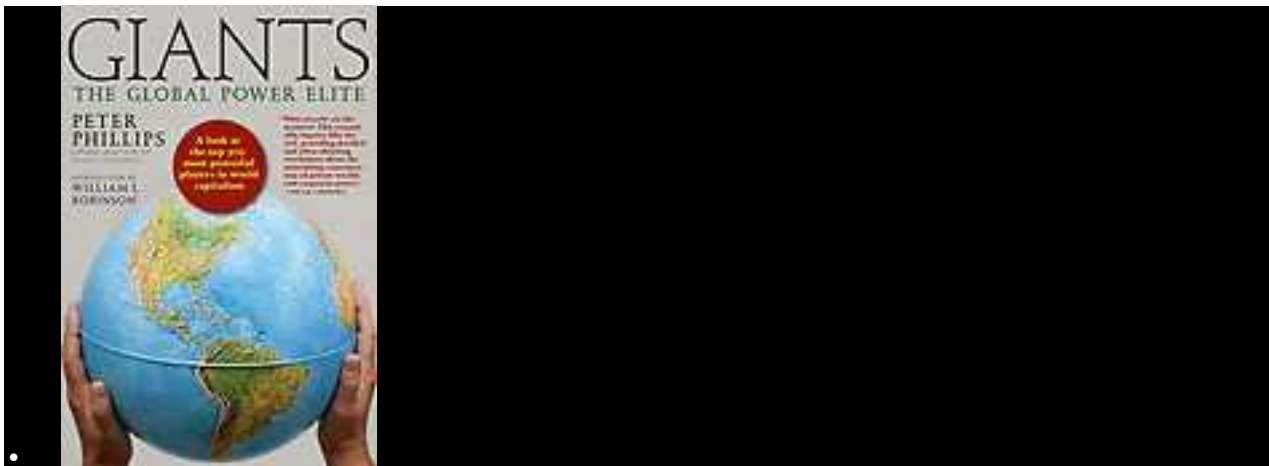
De demokratiska strukturerna kommer att undermineras undan för undan och ersättas av militariserade polisstater.

De är också massivt investerade i de bolag som står för de största utsläppen av koldioxid och andra växthusgaser. Det är

således ingen slump, menar Phillips, att vi står inför en aldrig tidigare skådad global kris av ojämlikhet, våld, instabilitet, miljöförstöring och massutdöende.

Systemets försvarsadvokater brukar anföra att medelklassen aldrig varit större än i dag. Mot det invänder han att 80 procent av mänskligheten alltjämt står utanför medelklassen och att 30 000 dör varje dag av svält och undernäring. Välståndet, menar Phillips, kommer aldrig sippra ner till merparten av jordens befolkning.

1 av 2 | FOTO: SEVEN STORIES

Peter Phillips, sociologiprofessor och mediekritiker.

Boken listar stora mängder encyklopediska uppgifter vilket bitvis gör läsningen tungrodd. Men häri ligger även styrkan. För första gången får vi veta exakt vilka individer den globala makteliten består av (sammanlagt namnges 389 personer), vilka uppdrag de har och hur deras olika nätverk ser ut. Vi får veta vilka som har bakgrund inom CIA, Pentagon, House of lords, USA:s centralbank, vem som varit minister i Frankrike och vilka som tilldelats Brittiska imperieorden.

Hur lyckas då denna globala elit styra världen? Peter Phillips delar in dem i fyra funktioner: ledarna, byråkraterna, beskyddarna och ideologerna.

1.

Ledarna (*the managers*) syftar på de knappt 200 toppchefer som styr nämnda "jättar" och beslutar om hur tusentals miljarder ska investeras. De flesta är formade i privatskolor och på elituniversitet. Mer än hälften kommer från USA och övriga kommer i första hand från Storbritannien och Frankrike.

De kan arbeta med demokratier likväl som diktaturer, så länge eliterna i respektive land tillåter kapitalet att penetrera och hindra den inhemska befolkningen från att komma i vägen.

2.

Byråkraterna (*the facilitators*) är de globala policymakarna. Särskilt fokuserar boken på de två icke-statliga elit-organisationerna Group of thirty och Trilateral commission.

Där träffas makteliterna utan insyn och tar fram policys på en rad områden med betydelse för det globala kapitalet.

Deras rekommendationer implementeras sedan av mellanstatliga organisationer som Världsbanken, Internationella valutafonden, Världshandelsorganisationen, World economic forum och G20.

3.

Beskyddarna (*the protectors*) är USA:s militära imperium med över 800 militärbaser i över 70 länder och Nato vars medlemsländer står för 85 procent av världens försvarsutgifter.

Nato är enligt boken i färd med att bli det globala kapitalets kompletterande polisstyrka som försvarar eliternas intressen och investeringar runt om i världen.

Tankesmedjan Atlantic council utformar policys och handlingsalternativ för det Phillips kallar för USA/-Nato-imperiet.

I styrelsen återfinns inte mindre än 146 globala makteliter. Här finns de finansiella "jättarna" företrädna såväl som de största vapentillverkarna, olje- och mediebolagen. Här möter representanter för det globala kapitalet toppnamn från Nato, Pentagon och ledande underrättelsetjänster – det militärindustriella komplexet i ett nötskal.

Atlantic council har nu även fått mandat att övervaka Facebook och Twitter för att förhindra desinformation.

Detta trots att flera personer i styrelsen deltagit i desinformationskampanjen som låg till grund för invasionen av Irak.

4.

Ideologerna. Sist men inte minst kommer den globala maktelitens ideologer. I USA har man gått från 50 olika mediebolag under 1980-talet ner till enbart sex jättar som i dag kontrollerar mer än 90 procent av alla tidningar, tv- och radiokanaler och som dominerar nyheterna i USA och stora delar av världen.

Dessa sex jättar får mer än två tredjedelar av sitt innehåll levererat av firmor inom det som Phillips benämner PRP (public-relations-propaganda). PRP domineras i sin tur av de tre jättarna Omnicom group, WPP och Interpublic group.

Ägarkoncentrationen har enligt Phillips inneburit en ökad ideologisk kontroll över nyhetsflödet. De kommersiella medierna och PRP-firmorna beskrivs som det militärindustriella komplexets propagandaverktyg.

De hjälper till att demonisera regimer som inte samarbetar med den globala makteliten. WPP:s Hill & Knowlton strategies levererade exempelvis fakestoryn om kuvösborna i Kuwait när USA behövde vända den krigströtta hemmaopinionen inför det första Gulfkriget.

Phillips tycker det är fel att kalla de stora mediehusen för mainstream. Den termen vill han i stället använda för de alternativa medierna, som han menar representerar "the mainstream of humanity."

Giants: The global power elite beskriver en värld där de för demokratin så viktiga rågångarna mellan stat och kapital, media och pr, affär och militär, är utsuddade. Läsningen får mig att tänka på **Mussolinis** vision om det perfekta samhället "där man inte ska kunna flika in ett cigarettpapper mellan staten och de stora bolagen". Phillips förutspår att de demokratiska strukturerna kommer att undermineras undan för undan och ersättas av militariserade polisstater.

Som avslutning riktar sig sociologiprofessorn och researchteamet vid Sonoma state university till makteliterna i ett brev och ber dem göra de förändringar som krävs för mänsklighetens överlevnad. Brevet slutar med orden:

”Oron sprider sig i världen. Miljön kan inte hantera mer utsläpp och förstörelse. Nedsipprandet (trickle-down) måste bli till en flod av resurser som når varje barn, varje familj och alla människor.”

Naivt kan tyckas. Men en utsträckt hand kanske är ett konstruktivt slut på en bok som vill förstå mekanismerna bakom världens ökande polarisering.

Fri från brister är den inte. Svepande i vissa delar och överdrivet svart (förhoppningsvis) i sin framställning av mainstream-journalistiken. Men obligatorisk läsning för den som vill studera makten i världen. Och ett unikt researchmaterial för alla som vill gräva vidare.

Per Shapiro